

Az Északi-középhegység természeti földrajza

A Visegrádi-hegységtől a Bodrog folyóig terjed.

Hazánk legváltozatosabb és legmagasabb tája.

Mészkö: Bükk és Aggteleki-karszt.

Andezit: Visegrádi-hegység, Börzsöny, K-Cserhát, Mátra.

Riolit, riolittufa: Zempléni-hegység.

Bazalt: Medves, Somoskői-várhegy, Salgó várhegy.

Medencék: Nógrádi-medence (Ipoly), Salgótarjáni-medence (Zagyva), Borsodi-medence (Sajó)

Ásványkincsek

Barnakőszén – sok bányát bezártak.

Működik még:

Borsodi-medence: Kazincbarcika, Kondó, Sajókaza

Salgótarjáni-medence: Mátraszele

Lignit – Mátraalja: Visonta → hőerőmű

– Bükkalja: Bükkábrány

Építőipari nyersanyagok: építőkövek, agyag

Perlit

Kovaföld

Kaolin

Bentonit

Gipsz

Egyéb erőforrások

Hideg és meleg forrásvizek

Erdők faállománya

Természeti szépségei

Történelmi emlékek

Népművészet

Éghajlat

Hazánkban a legalacsonyabb évi középhőmérséklet (Kékes: 6 °C)

Hosszabb tél, rövidebb és hűvösebb nyár.

Az évi közepes hőingás itt a legalacsonyabb.

Tenyészydőszak hőösszege kisebb →

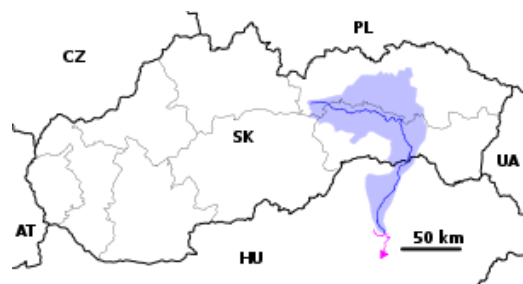
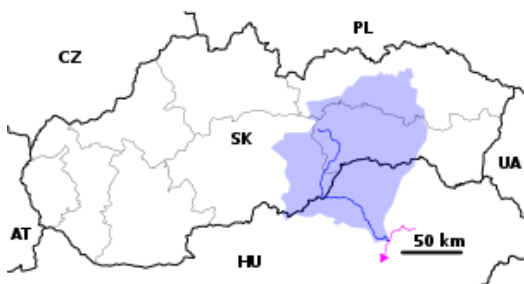
Bő csapadék

Vízrajz

Bő vízhálózat. Vízjárásuk erősen ingadozó.

Mészkö hegységekben a felszín alatt!

Nagyobb folyók: **Ipoly** (Szob), **Sajó** (Tiszaújváros) (legszenyezettebb), **Hernád** (Sajóhidvég)

Zagyva (Szolnok), Galga, Tarna, Eger

Természetes növénytakaró

Legtöbb erdő az országban

Tölgy: déli, alacsonyabb részeken

Bükk: északi, magasabb területeken

Telepített fenyvesek

Gazdag cserjeállomány: málna, mogyoró, som, vadrózsa, galagonya, bodza.

Talaja

barna erdőtalaj

BÖRZSÖNY

Egykor hatalmas vulkán.

Andezit, andezittufa.

Legmagasabb pontja: **Csóványos** (938 m)

60%-os az erdővel való borítottság.

Belsejében kevés település: pl. Nagybörzsöny.

CSERHÁT

Kettős arculatú hegység!

Nyugati része inkább dombság, üledékes kőzetek a felszínen, a Galga folyóig terjed.

Nyugati elszakadt mészkőrög: Naszály (652 m) → Váci cementgyár

Déli nyúlványa: Gödöllői-dombság

Keleti része vulkáni eredetű: andezit, a Galgától a Zagyváig terjed.

Andezittelérek várai: Buják, Ecseg, Hollókő.
Hollókő ófaluja 1987 óta az **UNESCO Világörökség** része.

MÁTRA

Zagyva és a Tarna között

Vulkáni eredetű: andezit, andezittufa

Nyugati- vagy Pásztói-Mátra – Központi-Mátra – Keleti-Mátra

Kékes (1014 m) – Galya-tető (964 m)

Parád → parádi víz (kén-hidrogénes, szénsavas)
Kőtengerek (a jégkorszakok fagyaprózódása révén alakultak ki)

Jó levegő → szanatórium, gyógyüdülő
Sí
Déli lejtőkön szőlő, gyümölcs

BÜKK

Tarna és a Sajó között
Idősebb, mészkő

Legmagasabb pontja: **Kettős-bérc déli csúcsa** (961 m) [Talán Szilvási-kő lesz a neve?]

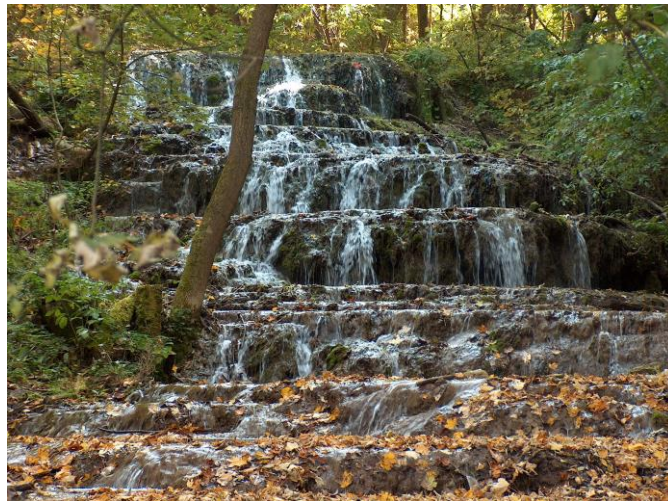
Bükk Nemzeti Park (1976)

Bükk-fennsík – peremén „kövek” emelkednek: Tar-kő, Bél-kő, Őr-kő, Istállós-kő

Karsztos formák: víznyelők, dolinák, barlangok

Karsztforrások: Hámori-tó (Lillafüred); Szinva patak (Miskolc folyója)

Szalajka-völgy (mésztufa gátak)

Barlangok: Istállós-kői-barlang, Szeleta-barlang („bükki kultúra”)

AGGTELEKI-KARSZT

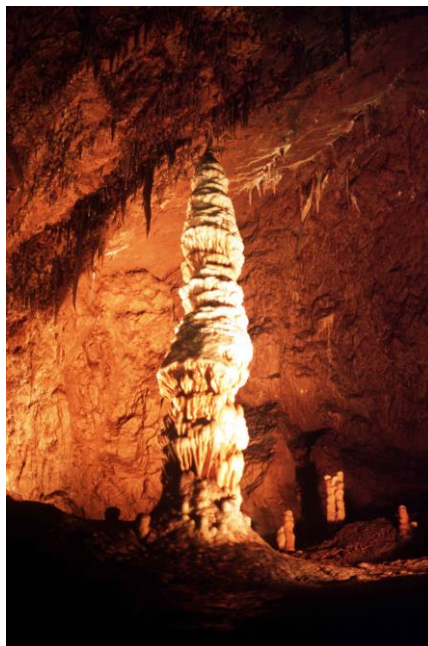
Eredeti neve: Gömör–Tornai-karsztvidék

Legmagasabb pontja: **Fertős-tető** (604 m)

Magyarország második leghosszabb barlangja: Aggteleki- vagy Baradla-barlang (kb. 25 km) (Domica)

Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai 1995 óta az **UNESCO Világörökség** része

„Csillagvizsgáló” cseppkő (13 m = kb. 250.000 éves)

Béke-barlang: Magyarország 3. leghosszabb barlangja

CSEREHÁT

A Bódva és a Hernád között

Dombvidék

Átlagos magassága: 250-300 m

Legmagasabb pontja: **Kecske-pad** (339 m)

Pannon üledékek: homok, agyag építi fel

ZEMPLÉNI-HEGYSÉG = EPERJES–TOKAJI-HEGYLÁNC DÉLI RÉSZE

A Kárpátok belső vulkáni vonulatának utolsó tagja

Vulkáni eredetű: andezit és riolit + andezittufa és riolittufa

Riolit → obszidián

Legmagasabb pontja: **Nagy-Milic** (894 m)

Délkeleti előtere: Hegyalja, Tokaj-hegy → világhírű borok

A tokaji történelmi borvidék 2002 óta az **UNESCO Világörökség** része

Borospincék löszbe vagy tufába mélyülnek

Gönci hordó

